

РОЗДІЛ 3

ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ ЗАСОБІВ ГОСПОДАРСЬКО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

3.1. Особливості застосування засобів державного регулювання діяльності компанії з управління активами

При розгляді особливостей застосування окремих засобів правового регулювання колективного інвестування, необхідно виділити окремі підгрупи засобів:

1. Загальні повноваження щодо державного регулювання НКЦПФР функціонування ІСІ:

– визначає порядок ведення та веде реєстр аудиторів і аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників фондового ринку, що здійснюють діяльність на ринку цінних паперів, і їх похідних (відповідно до Рішення НКЦПФР № 1519 від 25.10.2012 про затвердження Порядку ведення реєстру аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів);

– визначає порядок ведення і веде реєстр професійних учасників ринку цінних паперів, ІСІ та саморегулювальних організацій (п. 25 ст. 7 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»);

– встановлює відповідно до закону особливості порядку реорганізації та ліквідації професійних учасників ринку цінних паперів (за винятком банків) (п. 26 ст. 7 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»);

– встановлює критерії професійної діяльності на ринку цінних паперів (п. 27 ст. 7 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»);

– визначає професійні вимоги до керівників, головних бухгалтерів і керівників структурних підрозділів професійних учасників ринку цінних паперів, ІСІ та саморегулювальних організацій (п. 28 ст. 7 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»);

– встановлює форму та порядок проведення розрахунку вартості чистих активів ІСІ¹;

– встановлює порядок подання КУА інституту спільного інвестування звіту про результати розміщення цінних паперів ІСІ, вимоги до форм річного та піврічного звіту ІСІ та інформації про його діяльність, яка підлягає опублікуванню (п.п. 73,74 Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, затверджене Указом Президента України № 1063/2011, від 23 листопада 2011 року);

– встановлює порядок та видає ліцензії на провадження діяльності на ринку цінних паперів, а також анулює зазначені ліцензії в разі порушення вимог законодавства про цінні папери (п. 9 ст. 7 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», ст. 66 Закону «Про ІСІ»);

– у межах, визначених Законом «Про ІСІ», встановлює вимоги щодо здійснення діяльності компаній з управління активами та інститутів спільного інвестування (п. 30 ст. 7 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»)

– встановлює обсяг інформації про інститути спільного інвестування, порядок і строки її подання (ст. 75 Закону «Про ІСІ», п. 7 ст. 11 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»). Інформація про діяльність ІСІ подається НКЦПФР у разі реєстрації проспекту першої та наступних емісій цінних паперів ІСІ, реєстрації випуску цінних паперів ІСІ першої та наступних емісій, звітування за результатами господарсько-фінансової діяльності, повідомлення про зміни, що відбулися в господарській діяльності ІСІ і впливають на вартість цінних паперів ІСІ або розмір доходу за ними, перевірок діяльності ІСІ Комісією (ст. 6, 52, 53 Закону «Про ІСІ»).

---

¹ Про інститути спільного інвестування [Текст] : Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 63. – Ст. 2569.

2. Повноваження по застосуванню заходів впливу надані НКЦПФР:

– порушувати в суді питання про ліквідацію корпоративного інвестиційного фонду і саморегулювальних організацій (п. 22 ст. 8 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»);

– приймати рішення про ліквідацію пайового інвестиційного фонду (п. 23 ст. 8 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»);

– проводити перевірки незалежних оцінювачів майна ІСІ щодо дотримання вимог законодавства у сфері спільного інвестування (п. 24 ст. 8 Закону «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»);

– відповідно до ст. 67 Закону «Про ІСІ», Положення «Про НКЦПФР» № 1062/2011, НКЦПФР проводить перевірку роботи КУА, а у разі виявлення порушень застосовує до КУА передбачені законодавством заходи впливу.

3. Серед повноважень НКЦПФР окремо необхідно відмітити засоби контролю за неплатоспроможністю ІСІ та діяльністю КУА, які прямо або опосередковано спрямовані на зберігання активів ІСІ:

– щорічно КУА проходить аудиторську перевірку. Аудиторській перевірці підлягають ведення бухгалтерського обліку та складання звітності щодо активів інвестиційних фондів, якими управляє КУА; склад і структура активів ІСІ. Аудитор (аудиторська фірма) не може бути пов'язаною особою компанії з управління активами (ст. 73 Закону «Про ІСІ»);

– у разі визнання КУА банкрутом активи інвестиційного фонду можуть бути передані в управління іншій КУА; на активи ІСІ не поширюються вимоги та зобов'язання КУА (ст. 67 Закону «Про ІСІ», розділ VI Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів, затверджене рішенням НКЦПФР № 1414 від 06.08.2013 р. (далі – Положення № 1414));

– контроль за діяльністю КУА з боку інвесторів здійснює Наглядова (Спостережна) рада ІСІ, а також збори акціонерів (для корпоративного інвестиційного фонду) (ст. 34 Закону «Про ІСІ», розділ II Положення № 1414).

Крім того, контроль за діяльністю КУА здійснює Зберігач – юридична особа, яка має відповідну ліцензію НКЦПФР (як прави-

ло, банк). Діяльність зберігача регулюється ст. 68,69 Закону «Про ІСІ». Зберігач контролює відповідність операцій з випуску, продажу, викупу й анулювання цінних паперів ІСІ регламенту, проспекту емісії цінних паперів ІСІ та чинному законодавству; перевіряє правильність розрахунків вартості чистих активів ІСІ, зроблених КУА; контролює проведення розрахунків за операціями з активами ІСІ та рух цінних паперів, що належать до активів ІСІ; інформує НКЦПФР про будь-які дії КУА, що не відповідають проспекту емісії цінних паперів ІСІ або порушують регламент ІСІ, закон чи нормативно-правові акти Комісії; може вимагати скликання позачергових зборів акціонерів корпоративного інвестиційного фонду за необхідності.

Зберігач не має права розпоряджатися активами інвестиційного фонду. Він забезпечує виконання операцій з активами ІСІ та контролює дотримання КУА, що управляє активами інвестиційного фонду, норм законодавства, регламенту й інвестиційної декларації інвестиційного фонду.

Регулювання діяльності КУА відбувається також у рамках її членства у саморегульвній організації професійних учасників ринку цінних паперів (ст. 66,78 Закону «Про ІСІ»). Для КУА такою організацією є Українська асоціація інвестиційного бізнесу (далі – УАІБ).

3.2. Звітність компанії з управління активами щодо управління інститутами спільного інвестування

Пов'язаним з питанням формування та збереження активів ІСІ є законодавче закріплення порядку публічного інформування потенційних інвесторів ІСІ.

Порядок оприлюднення інформації про діяльність ІСІ передбачається в такому нормативно-правовому акті як Положення про порядок складання та розкриття інформації компаніями з управління активами та особами, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, та подання відповідних документів до НКЦПФР, за-